

Κύρος θρησκευτικών γάμων στην Αλβανία, ειδικά όταν τουλάχιστον ένας των συζύγων ήταν έλληνας πολίτης.

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου 2009
Αρ. Πρωτ.: 323/09.2.1

Πληροφορίες :
Λάμπρος Μπαλτσιώτης
Τηλ. 210-7289709
Φαξ. 210-7289643

Προς
Διεύθυνση Ιθαγένειας
Υπουργείο Εσωτερικών
Σταδίου 31
ΑΘΗΝΑ 105 59

Αξιότιμοι κύριοι,

Με αφορμή πολλές αναφορές οι οποίες έχουν κατατεθεί στο Συνήγορο του Πολίτη θα θέλαμε να σας επισημάνουμε το ζήτημα που έχει προκύψει σχετικά με την τέλεση θρησκευτικών γάμων στην Αλβανία από την ίδρυση του αλβανικού κράτους (1912) μέχρι το 1991.

Από σειρά εγγράφων που έχουν περιέλθει στη γνώση μας μέσω σχετικών αναφορών, η Αρχή μας έχει σχηματίσει την εντύπωση ότι τόσο οι Αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Εσωτερικών όσο και οι Περιφέρειες έχουν υιοθετήσει εσφαλμένες διαπιστώσεις σχετικά με την δυνατότητα, το υποστατό και το κύρος του θρησκευτικού γάμου (ειδικά δε του ορθόδοξου χριστιανικού) στην Αλβανία, ειδικότερα δε όταν ένας των μελλονύμφων ήταν έλληνας πολίτης.

Τούτο κατέστη ιδιαίτερα εμφανές από το με α.π. 30914/2253 και από 2 Απριλίου 2008 έγγραφο της Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης & Αλλοδαπών & Μετανάστευσης του Νομού Κοζάνης προς την Διεύθυνση Αστικής & Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών στο οποίο εμφανίζεται η πρώτη να έχει ζητήσει από ελληνικό προξενείο στην Αλβανία να βεβαιώσει την τέλεση **πολιτικού γάμου το 1926** στην Αλβανία.

Εξ όσων εγγράφων γνωρίζουμε, η έναρξη των προβλημάτων οφείλεται στο με α.π. Φ.104770/19112 από 5 Σεπτεμβρίου 2006 έγγραφο της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου σας προς την Περιφέρεια Αττικής, με το οποίο υπονοείται, με βάση γνωμοδότηση του Ελληνικού Ινστιτούτου Διεθνούς και

Αλλοδαπού Δικαίου (ΕΙΔΑΔ), ότι μετά το 1929 και την καθιέρωση του πολιτικού γάμου στην Αλβανία δεν ήταν νοητός ο θρησκευτικός γάμος.

Πράγματι, όπως αναφέρεται στο με α.π. 113/Φεβ. 2007 έγγραφο του ΕΙΔΑΔ προς την Περιφέρεια Αττικής, ναι μεν γίνεται δεκτό ότι από την 01.04.1929, καθιερώνεται η τέλεση πολιτικού γάμου, **αλλά στο έγγραφο δεν αναφέρεται ούτε αν συνεχιζόταν να γίνεται δεκτός ο θρησκευτικός τύπος του γάμου, ούτε αν υπήρχε η δυνατότητα τέλεσης θρησκευτικού γάμου.**

Η οφειλόμενη, τόσο λόγω της ασάφειας των σχετικών γνωμοδοτήσεων, όσο και των εγκυκλίων του Υπουργείου σας, εντύπωση περί μη δυνατότητας τέλεσης θρησκευτικών γάμων στην Αλβανία πριν το 1991, οδήγησε, κατά τα φαινόμενα, στην θέση του Τμήματος Μητρώων και Ληξιαρχείων (α.π. 1110750/26998/Ιούνιος 2008) ότι οι γάμοι αλβανών υπηκόων με έλληνες υπηκόους κατά το επίμαχο διάστημα είναι ανυπόστατοι καθόσον δεν υπήρχε η δυνατότητα τέλεσης θρησκευτικού γάμου στην Αλβανία.

Η παραπάνω άποψη συνεπάγεται ότι **όλοι οι γάμοι ελλήνων πολιτών με αλλοδαπούς που είχαν τελεστεί σε κράτη τα οποία δεν δέχονταν την ιερολογία, ή εν γένει τον θρησκευτικό τύπο του γάμου, χωρίς όμως να εμποδίζουν και την τέλεση του, είναι ανυπόστατοι.**

Τούτο όμως, όχι μόνο έρχεται σε αντίθεση με τη σχετική νομολογία αναφορικά με το παλαιό άρθρο 1367 του Α.Κ. (βλ. σχετικά και Ι. Βούλγαρης, *Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Ειδικό Μέρος-Σχέσεις Οικογενειακού*, Αθήνα-Κομοτηνή 1987, σ. 15), αλλά και την πρακτική του ίδιου του Υπουργείου σας. Η υιοθέτηση της παραπάνω άποψης θα είχε ως αποτέλεσμα πρακτικά να θεωρηθούν **ανυπόστατοι όλοι οι γάμοι ελλήνων πολιτών με αλλοδαπούς που είχαν τελεστεί πριν το 1983 σε κράτη όπου ίσχυε ο τύπος του πολιτικού γάμου, δηλ. στα περισσότερα κράτη της Δυτικής Ευρώπης και όλα της Ανατολικής Ευρώπης, θεωρώντας ίσως υποστατούς μόνο τους γάμους που τελέστηκαν στις Η.Π.Α. και τον Καναδά.**

Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι τα προβλήματα που παρουσιάζονται στην Αλβανία σχετικά με την απόδειξη τέλεσης θρησκευτικού γάμου, και τα οποία τόσο η Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας όσο και η ελληνική διοίκηση προσπαθούν να επιλύσουν (βλ. σχετικά το με α.π. Φ. 20769/οικ. 13473/07.07.2008 ερώτημα της περιφέρειας Αττικής προς το Ν.Σ.Κ. για να γνωμοδοτήσει επί των ζητημάτων που έχουν ανακύψει), δεν πρέπει να οδηγήσει σε λύσεις οι οποίες απέχουν της ελληνικής νομολογίας όσο και του ισχύοντος παλαιότερα αλλοδαπού δικαίου.

Και τούτο διότι είναι ευρέως γνωστό ότι **από το 1929 ως το 1967¹ ο θρησκευτικός γάμος δεν απαγορευόταν** στην Αλβανία, η ιερολογία δε του γάμου ήταν σχεδόν καθολική πρακτική των ορθόδοξων αλβανών υπηκόων, ανεξαρτήτως της γλωσσοπολιτισμικής ομάδας στην οποία ανήκαν μέχρι τουλάχιστον το 1945.

Αν και ο Συνήγορος του Πολίτη λόγω της σπουδαιότητας του ζητήματος έχει συλλέξει τις σχετικές ρυθμίσεις του αλβανικού δικαίου, θεωρεί ότι, επί της παρούσης τουλάχιστον, θα πρέπει να υπάρξει επανεξέταση των θέσεων του Υπουργείου σας.

Για το λόγο αυτό σας παρακαλεί:

---

¹ Το Αλβανικό Σύνταγμα του Δεκεμβρίου του 1976 ήταν αυτό που απαγόρευε ρητά οποιαδήποτε έκφραση θρησκευτικής πίστης και λατρείας, δημόσιας και ιδιωτικής, αλλά είχε προηγηθεί το Διάταγμα 4337/13.11.1967 (δημοσιεύτηκε στην ανάλογη Εφημ. της Κυβερν. 12, 22.11.1967) με το οποίο απαγορευόταν οι εκδηλώσεις θρησκευτικής ζωής και η έκφραση θρησκευτικής συνείδησης.

A. Να προκαλέσετε νέο ερώτημα προς το ΙΔΑΔ, σχετικά τόσο με το κύρος του θρησκευτικού γάμου στην Αλβανία μετά το 1929, όσο και τη δυνατότητα τέλεσής του.

B. Με βάση τη νεότερη πληροφόρησή σας, αλλά και την πάγια θέση της ελληνικής νομολογίας και των πάγιων απόψεων του Υπουργείου σας να εξετάσετε την προαναφερθείσα θέση του Τμήματος Μητρώων και Ληξιαρχείων.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία και είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με τιμή,

Ανδρέας Τάκης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

-Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης

Περιφέρεια Αττικής

Υπατίας 6

ΑΘΗΝΑ 105 56

-Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης
και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης

N. Κοζάνης

Z.E.Π. Κοζάνης

KOZANH 50 100